

Työllisyyden kuntakokeilu

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta 13.10.2015
Erityisasiantuntija Tommi Eskonen

Kokonaisvoimavarat käyttöön työllisyyden edistämisessä

Työllisyyden kuntakokeilun (2012–2015)
seurantatutkimuksen loppuraportti

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja
Työ ja yrittäjyys
47/2015

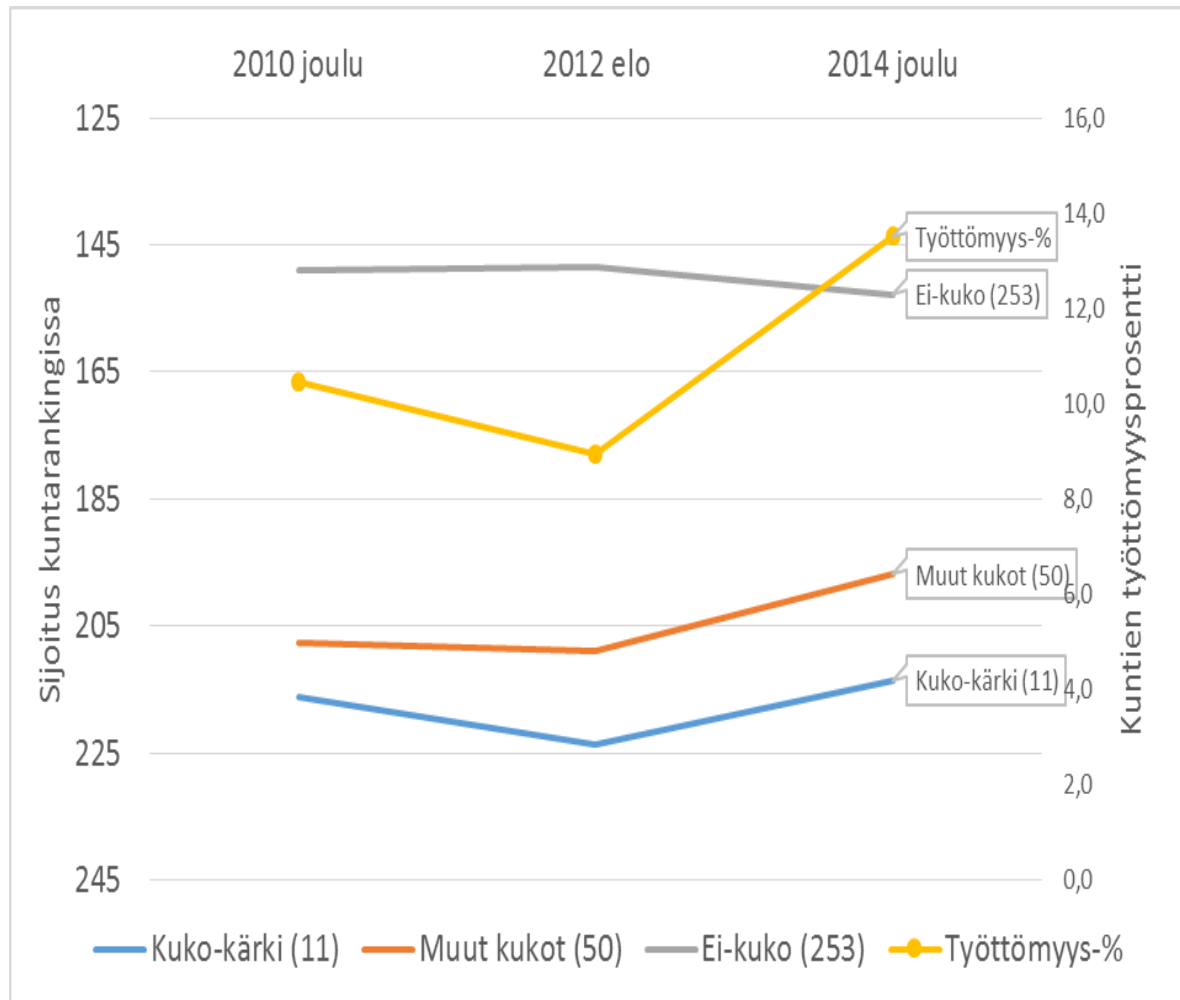
TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

ARVIOINTI-ULOTTUVUUS	ARVIO	ARVIO
1. Kokonaisvoimavarat työllisyyden edistämisessä	Vaikea arvioida täsmällisesti, mutta koko aineiston valossa on pääteltävissä, että kuntakokeilu on myötävaikuttanut positiivisesti tähän. Jatkon osalta monia avoimia kysymyksiä varsinkin aluerakenteen (sote, kuntaliitokset, ELYt jne.) suhteen.	+ (?)
2. Kuntastrategiat työllisyyden edistämisessä	Hyviä esimerkkejä olemassa, joita voi levittää. Jatkon osalta monia avoimia kysymyksiä varsinkin aluerakenteen suhteen.	+(?)
3. Työllisyyden edistämisen johtaminen ja koordinointi	Koostumista on tapahtunut, jota myös TYPin tilanteen selkiytyminen edesauttanut. Jatkossa selkiytettävä ovatko kunnan työllisyysasiat suoraan 'konsernijohdon' yhteydessä omana yksikkönä, vai miten se koostetaan. Varmistettava toimivat yhteydet laajasti ymmärrettyyn kumppanuuteen.	+
4. Työllisyyden edistämisen prosessit ja palvelut	Kuntakokeilussa on kehitetty monipuolisesti kuntouttavia, aktivoivia ja työllistäviä palveluja. Haasteena on jatkossa tehdä niistä pysyviä käytäntöjä ja saada palvelupaletit leviämään koko maahan.	+(+)

ARVIOINTI-ULOTTUVUUS	ARVIO	ARVIO
4.1. Sosiaali- ja terveysterveyspalvelut ja kuntakokeilu	Hanketyön avulla on vahvistettu kuntien lakisääteisten velvoitteiden toimeenpanoa ja luotu uusia toimintamalleja ennakoimaan tulevia lakimuutoksia esim. liittyen työttömien terveysterveysterveyspalveluihin, kuntouttavaan työtoimintaan, aikuissosiaalityöhön ja sosiaaliseen kuntoutukseen. Lähtötilanne hankkeissa oli sote-yhteistyön osalta epätasainen, mutta kehittämistyön avulla verkostoyhteistyö on tiivistynyt.	+
4.2. Opinnollistaminen ja kuntakokeilu	Kukossa on päästy lupaavaan alkuun osaamisen kehittämisessä opinnollistamisen kautta. Teeman asemaa ja merkitystä on jatkossa kuitenkin huomattavasti vahvennettava.	+
4.3. Yritykset ja kuntakokeilu	Kukossa kehitetty monipuolisia ”välitysmekanismeja”, joiden kehittämistä on edelleen jatkettava. Työelämän ja yritysten tiiviimpi mukaantulo elinehto jatkossa.	+
4.4. TYP ja kuntakokeilu	Selkiytynyt niin, että TYPin roolina ennen kaikkea monialaisen palvelutarpeen arviointi ja monialaisen palvelun reitittäminen. Vaatii vielä työstämistä millä tavoin TYP toimii kehittämisalustana ja miten muut kunnan ja laajemman kumppanuuden asiat tähän suhteutetaan. Haasteena välttyä työmarkkinoiden ja palvelujen jakautumiselta ja varmistaa hyvät yhteydet erityisesti TE-palveluihin ja paikalliseen elinkeinoelämään.	+ (?)

ARVIOINTI-ULOTTUVUUS	ARVIO	ARVIO
5.Asiakkaat ja asiakastulokset	Asiakkaiden osallisuus on vahvistunut, asiakasohjaus on kehittynyt ja asiakaslähtöisiä palveluita on tuotettu sekä vahvistettu työllisyydenhoitoon liittyvää yhteistyötä keskeisten tahojen kanssa (TE-toimisto, oppilaitokset, välityömarkkinat) Haasteena on saada aikaan toiminnan pysyvyyttä tukevaa suunnitelmallista ja koordinoitua työllisyydenhoitoa kuntaan sekä tarvittavia resursseja palveluiden tuottamiseen.	+
6.Henkilöstön osaaminen, oppiminen ja jaksaminen	Oppimisen suhteen verkosto-oppiminen on toteutunut varsin hyvin, sitä syytä jatkaa ja syventää, osaamisen kehittämisestä ja jaksamisesta ei tietoa, tähän kiinnitettävä huomiota jatkossa. Oppiminen +, mutta osaaminen ja jaksaminen?	Oppiminen +
7.Vaikutukset työttömyyteen	Kuntakokeilun aikaisen työttömyyden kehityksen analyysi osoittaa, että työttömyyden kehitys kuntakokeilukunnissa on ollut jonkin verran suotuisampaa kuin ei-kokeilukunnissa ja että tällä todennäköisesti on yhteys myös hyvään laadulliseen kokonaisotteeseen ja kehittämisen polkuriippuvuuteen. Vaikka kausaalisten päätelmien tekeminen on varauksellista, näyttäisi siltä, että kuntakokeilu on vaikuttanut positiivisesti työttömyyden hillintään	+

Työttömyysprosentin suhteellinen ja keskimääräinen kehitys kunnissa

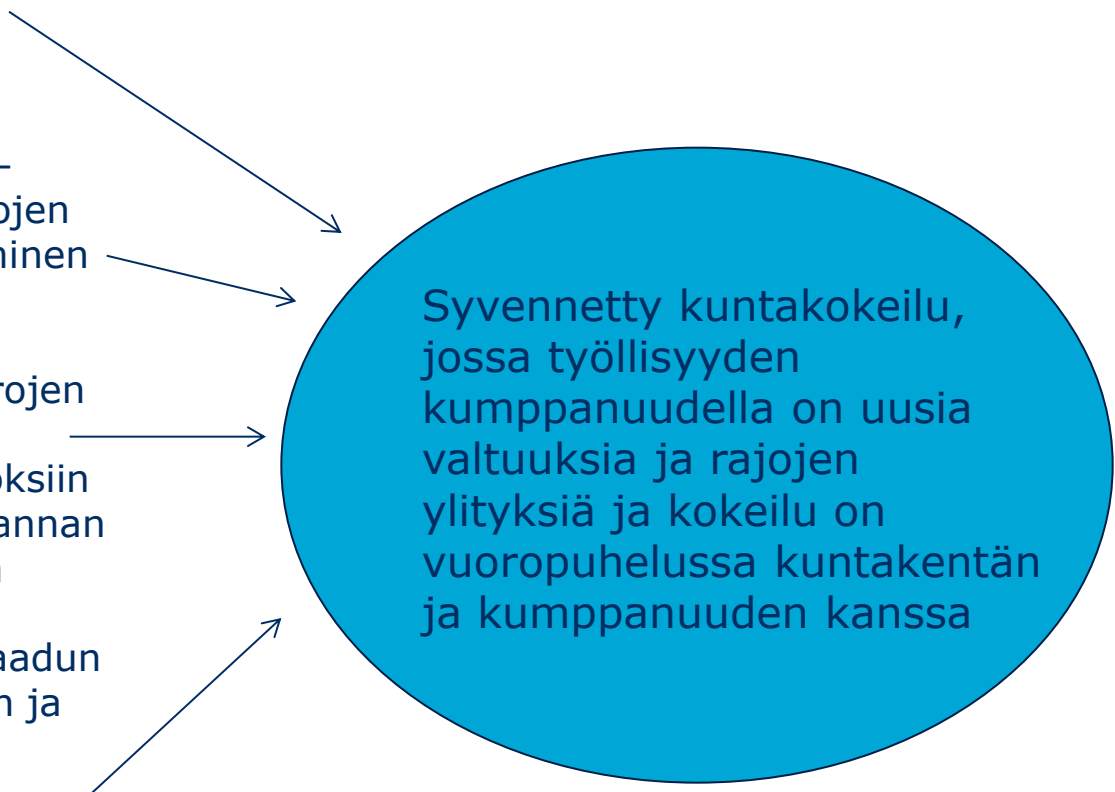

Kehitys
kokeilukunnissa ja
"kärki-kunnissa"
YLEISEN TRENDIN
VASTAINEN ->
selittääkö tätä
työllisyydenhoidon
muutos?

ARVIOINTI-ULOTTUVUUS	ARVIO	ARVIO
8.Kokonaiskuva	Vaikka näin komplisoidusta asiakokonaisuudesta on vaikea tehdä täsmällisiä tuloksellisuuspäätelmiä, on kokonaiskuva kuitenkin kaikilla tärkeillä ulottuvuuksilla ainakin jossain määrin positiivinen, mikä vahvistaisi päätelmää siitä, että kuntakokeilulla on ollut aktivointiin ja työllisyyteen liittyviä positiivisia vaikutuksia. Kuntakokeilu on ollut uusi vaihe aiempaa laajemman paikallisen työllisyyden hoidon kokonaisuuden mobilisoimiseksi Suomessa.	+
9.Jatkon suositukset	Vaikka kukon toteutusta voi pitää positiivisena, on työllisyyden uudelleenaseointi kunta-valtio ja niiden kumppanit kokonaisuudessa kesken ja asiaan vaikuttavat tärkeät muut uudistukset selvästi kesken. Tarvitaan kuntakokeilun jatkamista ja syventämistä tarkoituksenmukaisella tavalla, joka lähtee siitä että kuntien vastuu ja toimivalta työmarkkina-asioissa kasvaa kunta-valtio yhteistyöasetelman puitteissa. Jatkokehittelyn tulisi olla yhdistelmä pilotoinnin jatkamista ja koko kuntakentän ja kumppaneiden kehittelyä. Jatkon kehittelyä tarvitaan kolmella tasolla (a) asiakaspalvelun, (b) alueellis-paikallisen verkoston ja kehittämisalustojen sekä (c) laajasti ymmärretyn, integroivan työvoima- ja työmarkkinapolitiikan tasolla.	

Seurantatutkimuksen suosituksia

1. Integroitu työvoima- ja hyvinvointipolitiikka, jolla edistetään työmarkkinoiden tasapainoista kehitystä
2. Valtakunnallisten ja alueelliskunnallisten kehittämisalustojen ja vertaisoppimisen kehittäminen
3. Työllisyyttä ja työllistyvyyttä edistävien kokonaisvoimavarojen ja palvelujen koostaminen kunnissa ja alueilla sekä tuloksiin ja välituloksiin liittyvän seurannan ja mittaamisen kehittäminen
4. Asiakaspalvelun dialogisen laadun ja verkostotyön kehittäminen ja niihin liittyvän osaamisen vahvistaminen, asiakas- ja tarvelähtöisyyden sekä vaikuttavuuden varmistaminen

Syvennetty kuntakokeilu, jossa työllisyyden kumppanuudella on uusia valtuuksia ja rajojen ylityksiä ja kokeilu on vuoropuhelussa kuntakentän ja kumppanuuden kanssa

Tärkeää...

VISIO AUTTAA

Tulee olla selkeä visio tulevaisuudesta ja tarkkaan määritelty tavoite. Sen sijaan, että haaskataan kallista aikaa murehtimalla menneisyyttä, käytetään aikaa tulevaisuuden luomiseen

JOUSTAVUUTTA TARVITAAN

Joustavuus merkitsee valmiutta yllättäviinkin käännöksiin. Se on myös kyky jättää jälkeensä asioita, jotka eivät edistä kehitystä

LILLUKANVARSISTA KOKONAISUUTEEN

Parhaan tuloksen saavuttaa keskittymällä aina oleelliseen ja miettimällä kokonaisuutta. Toimiva työllisyydenhoidon kokonaisuus on lukemattomien pienten ja toistuvienkin asioiden tulos

VERKOSTOITUMINEN KANNATTAA AINA

Verkostoissa on mahdollisuus oppia muiden kokemuksista, saada ahaa-elämyksiä keskustelujen kautta ja kuulla muiden kokemuksista, onnistumista ja epäonnistumisista sekä levittää hyviä käytäntöjä

RAKENTAVAN PALAUTTEEN ANTAMISEN JA SAAMISEN TÄRKEYS

Tulosten näkeminen ja onnistumisen tunne antaa lisäpontta jatkamaan !

Kunnallisten työllisyyspalvelujen pilotointi

- Hallitusohjelman mukaista työllisyyspalvelujen siirtoa TE-hallinnolta kunnille on tarpeen pilotoida.
- Pilotoinnissa tulee siirtää kohderyhmän osalta kaikki resurssit ja toimivaltuudet TE-hallinnolta kunnille.
- Pilotointi edellyttää kokeilulakia, joka toteuttaa resurssien ja toimivallan siirron kunnille.
- Pilotoinnissa hyödynnetään työllisyyden kuntakokeilun kokemuksia ja kertynyttä osaamista
 - » työllisyysasioiden nostamisesta kunnan elinvoimastrategiaan,
 - » työllisyyden edistämiseen liittyvien palvelujen koostamista,
 - » palvelutarpeiden arvioinnista,
 - » palveluketjujen yhteensovittamisesta ja
 - » palvelujen räätälöinnistä
- Pilotoinnin pohjalta tehtävät lakiesitykset järjestelmämuutoksista tulee antaa eduskunnalle vielä tällä eduskuntavaalikaudella.

Pilotoinnin valmistelusta

- Valmistelu on tehtävä rivakasti, jotta pilotointi ehditään toteuttaa kuluvalle vaalikaudella
- Pilotointiin osallistuvat kunnat/työssäkäyntialueet on valittava mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta ne voivat osallistua valmisteluun ja valmistautua muutenkin pilotointiin
- Osallistuvien kuntien tai alueiden määrä on rajattava alle kymmeneen
- Resurssien siirtyminen ja kokeilurahoitus on varmistettava niin, ettei kunnille aiheudu siirrosta kohtuuttomia lisäkustannuksia
- Tiedonkulku eri toimijoiden välillä ja tietojärjestelmien yhteensovittaminen on varmistettava
- Työllistymistä edistävien aktivointitoimien ja koulutuksen rahoitus on turvattava

Työllisyyspalvelujen kuntapilotti

Nykytilanne

12 kk

Kuntapilotti 1

Kuntapilotti 2

